

Huber Máté Imre

A magyar mint örökségnyelv generációk közötti továbbadása Kanadában: A hamiltoni magyar közösség makro-szociolingvisztikai vizsgálata¹

1. Bevezetés

E tanulmány célja a kanadai, Ontario tartománybeli Hamiltonban élő magyar közösség nyelvének és szociolingvisztikai helyzetének feltárása. A témát makro-szociolingvisztikai szempontból közelítem meg, így a szoros értelemben vett nyelvi megfigyeléseknél több figyelmet kapnak a közösség társadalmi jellemzői. Más szóval a társadalmi adatok kerülnek értelmezésre nyelvi megközelítésből.

Ezen a ponton érdemes egy pillantást vetni a szóban forgó közösség földrajzi helyzetére és nagyságára. Hamilton egy kb. 500 000-es lakosságszámmal rendelkező város az Ontario-tó nyugati partján, Torontótól mintegy 36 mérföldnyire. A 2006-os népszámlálási adatok szerint (Statistics Canada, 2006) 15 155 személy vallotta magát magyar származásúnak a városban, ebből 5 080 egyedüli válaszként, vagyis a magyart kizárólagosan jelölve meg, nem pedig valamilyen más nemzetiséggel vagy nemzetiségekkel párhuzamosan.

Dolgozatomban a hamiltoni magyar nyelvű közösséget a nyelvkontaktus perspektívájából vizsgálom. Egészen pontosan az a kérdés képezi vizsgálódásaim kiindulási alapját, hogy a magyar-angol kontaktushelyzetet ebben az esetben nyelvmegtartás vagy nyelvcsere jellemzi-e.

Fontos továbbá megjegyezni, hogy ez a tanulmány a Hamiltonban beszélt magyar nyelv-változatot örökségnyelvi változatnak tekinti, és annak generációk közötti átadását tárja fel (vö. Campbell és Christian 2003, 1). Az a kérdés kap tehát szintén kiemelt figyelmet, hogy a magyar nyelvtudás átörökítésre kerül-e generációról generációra, vagy pedig idővel fokozatosan elenyészik a közösségben.

A nyelvkontaktus-elemzés és az örökségnyelv perspektíváinak kombinációjával a lezajló folyamatoknak egy szélesebb körű és teljesebb értelmezése érhető el, ahol a két megközelítés sikeresen kiegészítheti egymást.

Az elméleti háttér és a kutatási előzmények felvázolását követően a kutatás módszertanáról következik egy fejezet, amely az adatközlők, ill. az adatgyűjtés és -elemzés bemutatását tartalmazza, mindvégig szem előtt tartva a kutatási kérdést. A módszertani fejezetet az eredmények feltárása, majd értelmezése követi, végül pedig természetesen következtetéseket is levonok megállapításaimból, újra kiemelve a legfontosabb eredményeket.

2. Elméleti háttér

2.1. A nyelvkontaktus és a kétnyelvűség perspektívája

A következőkben a jelen dolgozat fontosabb forrásait mutatom be, kezdve a legáltalánosabb elemektől, és haladva az egyre specifikusabbak felé, így szűkítve le a vizsgálódás hatókörét, miután alapvető képet adtam a nyelvkontaktus és a kétnyelvűség témájáról.

A téma legalapvetőbb és legáltalánosabb fogalmai kapcsán két fontos kötetet kell megemlíteni, melyek kimerítő áttekintését adják a területnek, valamint bevezetik azt a háttértudást és

¹ A dolgozat rövidebb változata megjelent a Doktoranduszok Országos Szövetsége által kiadott *Tavaszi Szél 2013* c. konferenciakötetben: Keresztes, Gábor (szerk.) *Tavaszi szél 2013*. Budapest: Doktoranduszok Országos Szövetsége. 242-249, 2013.

azokat a fogalmakat, melyek ismerete nélkülözhetetlen a nyelvkontaktus és a kétnyelvűség bármilyen vizsgálatához. Ez a két könyv – Thomason (2001) és Grosjean (1982) – egyaránt kiemelkedően fontos helyet tölt be a jelen tanulmány elméleti alapjai között.

Thomason (2001) a nyelvkontaktus alapvető fogalmát úgy definiálja, mint „egynél több nyelv egy időben és egy helyen történő használatát” (Thomason 2001, 1). Hozzáteszi azonban azt is, hogy ez egy valamelyest leegyszerűsített meghatározás, amely alól számos kivétellel találkozhatunk olyan kontaktushelyzetek esetében, amelyekben a nyelveket nem feltétlenül azonos helyen, ill. azonos időben használják (pl. egyes szent vagy esetenként akár holt nyelvek esetén).

A definíció problémája mellett Thomason (2001) olyan kérdésekre is keresi a választ, mint például, hogy miként alakulnak ki a kontaktushelyzetek, milyen tipikus felállásokban fordulnak elő, mi történik a nyelvekkel és beszélőikkel a kontaktushelyzetekben, mi jellemzi a kontaktusnyelveket, és így tovább.

Ezek közül a további témák közül vizsgáljuk most meg a kontaktushelyzetek kialakulását részletesebben. Kontaktushelyzetek a következő módokon jöhetnek létre Thomason (2001) szerint: szomszédos népcsoportok közötti hosszantartó, békés együttélés eredményeként; gyarmatosítás és hódítások útján; bevándorlással; különféle kereskedelmi tevékenységek révén; beházasodással; stb.

A hamiltoni magyar nyelvváltozat esetében mindenképpen bevándorlás útján létrejövő kontaktushelyzetről beszélhetünk, ami instabil kontaktushelyzetet feltételez. Ez pedig azt jelenti, hogy előbb vagy utóbb nyelvcsere fog végbemenni a közösségben, mégpedig a többségi nyelv irányába. Amint arra Thomason (2001) rávilágít, az alárendelt bevándorló közösségekben általában viszonylag gyorsan lezajlik ez a nyelvcsere, a hamiltoni magyarság pedig kétségkívül ilyen közösségnek tekinthető, melynek nyelvkontaktus-helyzetét „aszimmetrikus alá-fölérendeltségi viszony [jellemez] az egyes csoportok között, erőteljes nyomással a nyelvcsere irányába” (Thomason 2001, 23)². A kontaktushelyzetben részt vevő két nyelv közötti erőviszonyok ugyanis egyértelműek: az angol nyilvánvalóan domináns (fölérendelt), míg a magyar alárendelt szerepben jelenik meg.

Grosjean (1982) a nyelvmegtartást és a nyelvcsere-t a kétnyelvűség két lehetséges kimenetelének tekinti. Megállapítja, hogy a kétnyelvűség egy adott beszélőközösségben lehet hosszantartó vagy átmeneti, utóbbi esetben pedig természetesen az egynyelvűséghez való visszatérés követi. Visszatérhet a közösség az eredeti nyelv egyedüli használatához (nyelvmegtartás), vagy az eredeti (első) nyelv eltűnésével kialakulhat egynyelvűség a második nyelven is (nyelvcsere).

A kétnyelvűség lehetséges kimeneteleinek vizsgálatán túl Grosjean (1982) egyéb fontos témákkal is foglalkozik, melyek közül kiemelhető a kétnyelvűség globális normaként és nem kivételes helyzetként történő felfogása, a kétnyelvűség irányában megmutakozó attitűdök vizsgálata, az egyéni és az állami szintű kétnyelvűség közötti különbségtétel, a nyelvválasztás, a kétnyelvűek nyelvelsajátítási folyamata, a szimmetrikus és az aszimmetrikus kétnyelvűség közötti különbségtétel, a kétnyelvűség lehetséges eredetei, stb.

E számos téma közül az utóbbi kettőt tekintjük át a következőkben részletesebben, mivel azok különösen relevánsak a jelen gondolatmenetben. Először is azt érdemes látni, hogy a kétnyelvűség a hamiltoni magyar beszélőközösség esetében mindenképp aszimmetrikusnak tekinthető, ami azt jelenti, hogy csak a kisebbségi csoport tagjai (vagyis esetünkben a magyar bevándorlók és leszármazottai) tanulják meg a kontaktusban részt vevő másik nyelvet (vagyis

² Az angol eredetiből vett idézetek mind saját fordításaim.

esetünkben az angolt), míg a többségi csoport (jelen esetben a kanadai többségi társadalom) igen ritkán tanulja meg a kisebbségi nyelvet (vagyis jelen kontextusban a magyart).

Fontos továbbá Grosjean (1982) azon megfigyelése, hogy a különböző csoportok térbeli vándorlása, a politikai föderalizmus, az oktatás, a beházasodás, az urbanizáció és a globalizáció tartoznak azon különösen gyakori és alapvető okok közé, melyeknek eredményeként az egyes beszélőközösségek kétnyelvűvé válnak. Ezek közül főként a vándorlás (egészen pontosan a magyarok Kanadába történő bevándorlása) az, ami a hamiltoni magyar nyelvvaltozat esetében szerepet játszik, noha egyetlen faktor sem zárható ki teljesen, hisz – mint a legtöbb alkalommal – e komponensek összemosódásával jön létre a kétnyelvűség és a nyelvkontaktus-helyzet ebben az esetben is.

Az általános és bevezető jellegű források után valamivel specifikusabbnak mondható Paulston (1981), aki a háromgenerációs nyelvcsere fogalmát vezeti be. Ez azt jelenti közelebbről, hogy az Egyesült Államokban élő bevándorló közösségek többségében az első generáció körében erős preferencia érzékelhető az anyanyelv használata felé, míg a második generáció általában kétnyelvű, a harmadik pedig már – az angolra áttérve – a legtöbb esetben egynyelvűnek tekinthető.

Ezt a mintázatot várhatjuk a hamiltoni magyar közösség körében is, hiszen a magyar ott bevándorló nyelvként jelenik meg. Továbbá annak ellenére, hogy Hamilton nem az Egyesült Államokban, hanem Kanadában található, nem valószínű, hogy ez a tény ebben az összefüggésben túl nagy differenciáló erővel bír, hiszen a két ország társadalmi-kulturális felépítése és összetétele, valamint bennük a bevándorlók helyzete meglehetősen hasonló (bár persze semmiképpen sem tekinthető teljesen azonosnak).

Paulston (1981) mellett természetesen számos más szerző is említést tesz a háromgenerációs nyelvcsereéről, többek között Fishman (1966, 1991) vagy Veltman (1983). Mi több, Chevalier (2004) ki is egészíti ezt a modellt a fokozatosan beszűkülő regiszterhasználat jelenségével, amely a nyelvcserevel párhuzamosan zajlik.

Ez a jelenség (legalábbis részben) abból adódik, hogy a kétnyelvű beszélőknek nem csak egy nyelvhez van hozzáférésük, aminek eredményeként ők már kódváltást alkalmaznak ott, ahol az egynyelvű beszélők csak regisztert vagy stílust váltanak (vö. Chevalier 2004, 3). Következésképpen a hamiltoni magyar beszélőközösség viszonylatában is azt várhatjuk, hogy a magas és formális regiszterek, stílusok és/vagy nyelvhasználati szinterek fokozatosan kikopnak a beszélők magyar nyelvhasználatából generációról generációra, amennyiben valóban nyelvváltás zajlik le a közösségben.

2.2. Az örökségnyelv perspektívája

A specifikusan az észak-amerikai magyarsággal kapcsolatos forrásokra való áttérés előtt fontos bevezetni az örökségnyelvi megközelítés alapvető rendszerét és összefüggéseit, melyek a fent leírt nyelvkontaktus-perspektívát kiválóan kiegészítik. Amint arra Wiley (2001) rámutat, igen nehézkes egységesen definiálni az örökségnyelveket, mint minden esetben, amikor „egyetlen megnevezéssel [kívánunk] jelölni egy egész komplex helyzetet” (Wiley 2001, 29).

Egy viszonylag tág és széles körben elfogadott meghatározást ajánl Kelleher (2008), melyben az örökségnyelvet úgy definiálja, mint bármilyen olyan nyelvet vagy nyelvvaltozatot, amely az adott szociokulturális kontextusban nem a domináns nyelv vagy nyelvvaltozat szerepét tölti be (vö. Kelleher 2008, 3). Kelleher (2008) emellett össze is veti az *örökségnyelv* elnevezést az *idegen nyelv* kifejezéssel, arra világítva rá, hogy az örökségnyelvek egyáltalán nem idegenek beszélőik számára, hanem nagyon is megszokottak és jól ismertek. Vannak olyan beszélők, fűzi hozzá Kelleher (2008, 3), akik „beszélnek, írnak és olvasnak az adott nyelven,

és vannak persze olyanok is, akik csak beszélnek, vagy adott esetben csak megértik a nyelvet. Sőt olyanok is akadnak, akik talán nem is értik a nyelvet, de részét képezik egy olyan családnak vagy közösségnek, amelyben beszélnek azt” (Kelleher 2008, 3). Ennek megfelelően, érvel Kelleher (2008), e szituációk bármelyike felfogható örökségnyelvi szituációként, ill. az örökségnyelvi jelző illethet személyeket, családokat és nagyobb (beszélő)közösségeket egyaránt.

Ezen túlmenően a *kisebbségi nyelv* kifejezés alternatívájaként is megfelelő javaslatnak tartja Kelleher (2008) az *örökségnyelv* terminusának alkalmazását – egyfelől azért, mert az előbbihez rendkívül erős kulturális és társadalmi stigma kapcsolódik, másfelől pedig azért, mert az örökségnyelvi közösség bizonyos helyzetekben számszerű többséget alkothat. Ennek értelmében lehet, hogy a hamiltoni magyar közösség demográfiai értelemben kisebbség, mégis sokkal megfelelőbbnek tartom nyelvét örökségnyelvként említeni, mintsem bevándorló vagy kisebbségi nyelvként – elkerülendő bármilyen felmerülő konnotációt, amit a szóhasználat akár szándék nélkül magában hordozhat.

A Kelleher-féle definícióhoz illeszkedve fogja fel Fishman (2001) is az örökségnyelv fogalmát, és (az Egyesült Államokra vonatkoztatva) három alaptípust különböztet meg az örökségnyelveken belül: (1) őshonos, (2) gyarmatosító és (3) bevándorló örökségnyelveket.

- (1) Őshonos örökségnyelvekre példaként az amerikai indiánok kihalástól veszélyeztetett, ill. részben már kihalt nyelveit említi, melyeknek tekintetében az oktatási és intézményes erőfeszítések fontosságát hangsúlyozza az „örökségnyelvi revitalizáció, nyelvelsajátítás és nyelvmegtartás” (Fishman 2001, 83) érdekében.
- (2) A gyarmatosító örökségnyelvek példaként azon európai gyarmatosítók nyelveit említi meg, akik az Amerikai Egyesült Államok megalakulása előtt érkeztek Amerikába. Ilyen (nem őshonos) örökségnyelv többek között a holland, a német, a spanyol és a francia. Fishman (2001) megjegyzi, hogy e közösségek túlnyomó többsége elveszítette kolonizációs gyökereit, és mára már jórészt a „bevándorló megerősítésnek (immigrant reinforcement)” (Fishman 2001, 83) köszönheti létezését. Ez alól talán csak az ún. pennsylvaniai német (Pennsylvania German) nyelvváltozat a kivétel, amely Fishman (2001) szerint az egyetlen olyan örökségnyelvi változat, melynek esetében „számottevő generációk közötti anyanyelv-továbbadás figyelhető meg” (Fishman 2001, 84).
- (3) A franciát, a németet, a spanyolt, az olaszt, a lengyelt és a jiddist sorolja fel Fishman (2001) fontosabb USA-beli bevándorló örökségnyelvekként, melyekkel kapcsolatban kiemeli, hogy e nyelvek beszélői „az őshonos és a gyarmatosító örökségnyelv-megtartás szomorú tapasztalatai” (Fishman 2001, 85) ellenére nagyfokú elszántságot tanúsítva, keményen küzdöttek, hogy örökségnyelvi iskolákat is létrehozva megtartsák örökségnyelveiket. Az örökségnyelvi oktatás fontosságának nyomatékosításán túl arra is kitér még Fishman (2001), hogy miként befolyásolják a nemzeti érdekek, az ideológia, a propaganda vagy akár a külpolitika, esetleg a jogi szabályozások változásai az örökségnyelv-megtartást és -oktatást.

Noha Fishman (2001) csak az Egyesült Államokra vonatkoztatja megállapításait, azok kétértelműen igazak Kanadára is, hisz a két ország társadalomtörténeti és kulturális háttere nagyon hasonló, az őshonos, gyarmatosító és bevándorló örökségnyelvi közösségeik pedig nagy vonalakban analóg helyzetűek, noha azonosnak persze semmiképp nem mondhatók.

Fishman e munkája úgy válik mindenképp relevánssá a jelen tanulmány vizsgálati tárgyához kapcsolódóan, hogy lehetővé teszi a hamiltoni magyar nyelvváltozat besorolását a bevándorló örökségnyelvek kategóriájába. Feltételezhető továbbá Fishman (2001) megfigyelései alapján, hogy az örökségnyelvi oktatás, a nemzeti ideológia, a törvénykezés, stb. mind-mind fontos

szerepet játszanak a szóban forgó közösség esetében is, ami további vizsgálódások tárgyát képezheti majd.

A következő forrás – Campbell és Christian (2003) – már leszűkíti a jelen dolgozat témáját az örökségnyelvi megközelítésen belül az örökségnyelvek generációk közötti továbbadására, ezzel lehetőséget teremtve a nyelvkontaktus-elemzés és az örökségnyelvi perspektíva összehangolására is. Megfigyelhető ugyanis egy viszonylag egyértelmű korreláció a generációk közötti örökségnyelv-továbbadás (ill. hosszútávon annak hiánya), valamint a már említett tipikus észak-amerikai háromgenerációs nyelvcsere között.

Campbell és Christian (2003) két lehetőséget azonosít az örökségnyelvek megtartására. Az egyik ezek közül az újabb és újabb bevándorlók érkezése, akik életben tartják a közösséget annak örökségnyelvével egyetemben – ezt nevezi Fishman, mint azt már említettem, „bevándorló megerősítésnek (immigrant reinforcement)” (Fishman 2001, 83). A másik pedig „a nyelvtudás átadása az egyik generációról a másikra közösségeken és családokon belül” (Campbell és Christian 2003, 1), amit ők „az örökségnyelvek generációk közötti továbbadásának” (Campbell és Christian 2003, 1) neveznek. Ha ez a generációk közötti továbbadás elég hatékony, az örökségnyelv megmarad (örökségnyelv-megtartás), ami azonban meglehetősen ritka mind az Egyesült Államokban, mind pedig Kanadában, ahol az örökségnyelv általában fokozatosan eltűnik, nyelvcsereát eredményezve – a legtöbbször a fent említett háromgenerációs sémát követve. Ennek alapján elmondható, hogy (legalábbis részben) a generációk közötti továbbadás csökkenő hatékonysága okozza a háromgenerációs nyelvcsereát az örökségnyelvi közösségekben.

E nyelvcsere okai és pontos mechanizmusai – Campbell és Christian (2003) megállapítása szerint – még feltárára várnak, így ez válik a jelen tanulmány egyik legfontosabb kutatási céljává is – természetesen kizárólag a hamiltoni magyar közösségre vonatkoztatva.

E kutatási tárggyal kapcsolatban Campbell és Christian (2003, 4) többek között a következő feltárára váró területeket említik meg:

„a közösség településszerkezeti mintázata; a beszélők koncentrált elhelyezkedése és a fiatalok aránya; a közösség intézménysűrűsége; az örökségnyelv természetes használatával való találkozási alkalmak gyakorisága; ill. a gyermekek szocializációjának közösségi szabályozása.”

Mindezen területek közül a gyermekek szocializációjának közösségi szabályozását, azon belül is az örökségnyelvi iskolák valamint a szülői örökségnyelv-használat fontosságát hangsúlyozzák, kiemelve azt a tényt, hogy ez a két szintér tekinthető a legjelentősebb örökségnyelvi input-forrásnak a bevándorló családok gyermekei esetében (vö. Campbell és Christian 2003, 17). Megállapítják továbbá, hogy a szülőknek elegendő és valós tudásra van szükségük a két-nyelvűségről ahhoz, hogy elég magabiztosak legyenek az azt körülvevő különféle elterjedt mítoszok kétségbevonásához. (Ilyen mítosz például az a felfogás, mely szerint a két-nyelvű beszélő gyakorlatilag nem más, mint két egynyelvű beszélő egy személyben, vagy az elképzelés, hogy valaki csak akkor minősül igazi két-nyelvűnek, ha ugyanolyan magas szinten beszél mindkét általa ismert nyelvet, stb.).

Ennek eredményeként nemcsak a gyermekeket, hanem a szülőket is kielégítően kell informálni mind a két-nyelvűség, mind pedig a generációk közötti örökségnyelv-továbbadás fontosságáról és értékeiről, hisz a szülők tudása és tudatossága ebben a kérdésben kulcsfontosságú szerepet játszik gyermekeik örökségnyelvi fejlődésében.

Olyan további tanulmányok, amelyek az örökségnyelvi oktatás fontosságát bizonyítják saját empirikus kutatási eredményeik alapján, többek között Chinen és Tucker (2005), Otcu (2010), valamint Oriyama (2010). Chinen és Tucker (2005) egy Los Angeles-i japán örökségnyelvi

iskola 31 japán-amerikai tinédzser diákjával végeztek terepmunkát, mely alapján megállapították, hogy „[a kutatás] résztvevőinek etnikai identitásérzése, a japán örökségnyelvi iskolához fűződő attitűdjei és önbevalláson alapuló japántudása [...] szignifikáns kapcsolatban álltak egymással” (Chinen és Tucker 2005, 27), méghozzá oly módon, hogy az örökségnyelvi iskola irányában mutakozó pozitív attitűdök általában intenzívebb japán identitással és magasabb szintű japántudással társultak.

Hasonlóképpen vélekedik Otcu (2010) is, aki egy New York-i török szombati iskolában végzett kutatást, és ugyancsak hangsúlyozza az örökségnyelvi iskola szerepét „a török nyelv megtartásában és a török kulturális identitás létrehozásában” (Otcu 2010, 131). Oriyama (2010), aki japán-angol kétnyelvű fiatalok és családok három csoportjával végzett kutatást az ausztráliai Sydneyben, szintén hasonló következtetésekre jutott, bebizonyítva az örökségnyelvi iskola pozitív szerepét az identitás kialakításában és az örökségnyelvi fejlődésben egyaránt, „különösen, ha a közösség, a társak és az otthon támogatása is adott” (Oriyama 2010, 95).

Ezen tanulmányok eredményeinek fényében tovább erősödhet a – már Fishman (2001), ill. Campbell és Christian (2003) alapján megfogalmazódott – előfeltevés, miszerint az örökségnyelvi oktatás és a hamiltoni magyar iskola várhatóan fontos szerepet játszik a magyar nyelv és identitás megőrzésében a közösség életében.

3. Kutatási előzmények: az észak-amerikai magyarsággal kapcsolatos források

Fenyvesi (2005) kimerítő leírását adja az USA-beli magyarok történetének, valamint demográfiai és társadalmi-gazdasági helyzetének, ezen kívül feltárja magyar nyelvhasználatuk különböző szintereit, ill. kitér a különböző nyelvészeti (fonetikai, fonológiai, morfológiai, szintaktikai és pragmatikai) aspektusokra az amerikai magyar nyelvhasználat viszonylatában. Bár a jelen tanulmány nem egy USA-beli magyar közösséggel foglalkozik, ez a forrás mégis értékes információkkal szolgál ebben az összefüggésben is, mivel a kanadai magyar nyelvváltozatról mindeztidáig nem készült hasonlóan részletes leírás.

Vannak azonban olyan források is, melyek kifejezetten a kanadai magyarsággal foglalkoznak, noha kevésbé kimerítőek, mint a fent említett munka. Ezek közül talán a legáltalánosabbnak Dreisziger (1982) mondható, amely bizonyos mértékig Dreisziger (1981)-en alapul. Dreisziger (1981) a kanadai magyar bevándorlók 1924 és 1939 közötti helyzetét vizsgálja, amit Dreisziger (1982) tesz teljessé, kiszélesítve a vizsgálódás spektrumát a kanadai magyarság teljes történetére az 1880-as és az 1980-as évek között.

Dreisziger (1981) négy olyan hullámot határoz meg, melyben jelentős mértékű magyar bevándorlás irányult Kanadába. Az első hullámot az „úttörők” hullámának nevezi, akik a 19-20. század fordulóján érkeztek Kanadába. Második hullámként a két háború közötti (1924 és 1939 közötti) időszak bevándorlóit nevezi meg, akiket harmadik hullámként a negyvenes-ötvenes évek háború utáni emigránsai követtek. Végül a negyedik hullám, amelyet Dreisziger (1981) azonosít, az 1956-57-es menekültek hulláma.

Ez utóbbi csoporttal kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a Kanadába érkező magyar menekültek száma 1956-ban és '57-ben rendkívül magas volt, a kommunista rezsim ellen irányuló forradalom 1956. novemberi elfojtásának eredményeként. Egy későbbi munkájában Dreisziger (2004) úgy fogalmaz, hogy ebben a két évben majdnem 40 000 magyar menekült Kanadába. Ha figyelembe vesszük, hogy Antalóczy (2006) szerint összesen kb. 200 000 menekült hagyta el Magyarországot közvetlenül a forradalom után, 54 különböző célsországban keresve menedéket, akkor arra a következtetésre juthatunk, hogy az '56-os magyar emigránsok egyötöde Kanadát választotta új hazájaként.